

– Підвищення інформованості молоді про можливості, що надаються в умовах війни. Важливо надавати молоді достовірну та своєчасну інформацію про можливості отримання освіти, зайнятості, участі у проектах та програмах, які створюються в умовах війни. Для цього можуть бути використані різноманітні канали комунікації, включаючи соціальні мережі, медіа, та прес-конференції.

– Створення мережі молодіжних організацій та платформ. Важливо створити мережу молодіжних організацій та платформ, які дозволять молоді ділитися досвідом та знаннями, співпрацювати у реалізації проектів та програм, а також отримувати підтримку від держави.

Список використаних джерел:

1. Соціологічне дослідження «Вплив війни на молодь в Україні» Підготовлено ГО «Аналітичний центр Cedos» і Дослідницькою агенцією Info Sapiens на замовлення Представництва Фонду ООН в галузі народонаселення (UNFPA) в Україні та Програми розвитку ООН в Україні. К., 2023.

2. Бородін Є. І., Острікова А. С., Тарасенко Т.М. Молодіжна робота в територіальній громаді в умовах війни. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15 – 28 квітня 2022 р.; ред. колегія : І.О. Дегтярьова, В.С. Куйбіда, П.М. Петровський та ін., уклад. Т.О. Мельник. Т. 1. К. : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. С. 109 – 112.

УДК [021:378]:005.591.6(477)

Папуша Л. В., аспірантка спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування

Науковий керівник: Бородін Є. І., д. і. н., проф.

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро)

ВИКЛИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ «СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ НА ПЕРІОД ДО 2025 РОКУ» У БІБЛІОТЕКАХ ЗВО УКРАЇНИ

Сьогодні бібліотеки закладів вищої освіти України зазнають незворотних змін, перетворюючись із звичайних книгосховищ у соціокультурні структури, завданням яких є збирання, упорядкування, зберігання знань та інформації на всіх носіях і з усіх каналів інформації. Бібліотеки стають одним із соціально-просвітницьких, освітньо-наукових, інформаційних і культурних осередків ЗВО з комфортними умовами співпраці бібліотекаря і користувача. Як зазначено у «Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» [1], дана галузь потребує низки організаційних, структурних і технологічних реформ, відповідно до сучасних загальносвітових тенденцій. Насамперед Стратегією передбачено удосконалення нормативно-правової бази, яка стосується діяльності бібліотек, та врегулювання стандартів бібліотечно-інформаційної галузі відповідно до міжнародних стандартів; забезпечення професійного розвитку персоналу бібліотек, оновлення системи бібліотечно-інформаційної освіти та підвищення кваліфікації, а також модернізацію матеріально-технічної бази та інформаційно-технологічної інфраструктури тощо [2].

Виклики, з якими зіткнулися суб'єкти управління бібліотеками ЗВО, насамперед стосувалися реалізації системи фінансування бібліотек, від чого залежить їхня ефективна діяльність в напрямі якісного обслуговування користувачів. У першу чергу це стосувалося забезпечення цифрової трансформації (або діджиталізації) бібліотечних

процесів. Сьогодні з автоматизованими бібліотечними інформаційними системами (АБІС) працює більше, ніж 90 % університетських бібліотек України. Більшість із них працює із АБІС «Ірбіс 64 (+)», або із «УФД/Бібліотека». Проте не в усіх бібліотеках вдалося повністю автоматизувати усі можливі процеси, передбачені програмним забезпеченням. Парадокс полягає у тому, що поки здійснюються намагання ввести нові технології, реагуючи на еволюціонування інформаційних запитів, діяльність бібліотек все ще організована навколо традиційних форм існування. Значну частину приміщень бібліотек відведено для стелажів із книгами, для карткових картотек та ін. Оцифрування бібліотечних фондів здійснюється дуже повільно через відсутність спеціального обладнання та відповідних фахівців, які б мали навички такої роботи.

Книги й досі продовжують залишатися брэндом бібліотеки ЗВО України й засобом освітнього забезпечення навчальних дисциплін, проте у цифрову епоху спостерігається тенденція збільшення попиту саме на електронний формат друкованого видання. На сьогодні усіх бібліотечних користувачів можна поділити на дві групи, і як показали спостереження, цей поділ здійснюється за віковим критерієм. Старше покоління і досі надає перевагу книгам на паперових носіях. Крім того, накопичені за багато років книжкові фонди потребують опрацювання з можливістю вирішення їхньої подальшої долі – створення колекцій, списання, здійснення книгообміну, дарування тощо. Саме тому існує необхідність розроблення відповідних нормативно-правових документів на державному рівні щодо гібридної (на основі поєднання друкованих та цифрових ресурсів) моделі організації бібліотек ЗВО України з поетапним переходом до світових стандартів згідно із напрямками модернізації системи вищої освіти.

Проблеми з фінансуванням і забезпеченням ефективної роботи університетських бібліотек України не лише пов'язані з цифровою трансформацією із впровадженням нових інформаційно-комунікаційних та мультимедійних технологій. Сучасна університетська бібліотека повинна бути центром знань, центром комунікації та центром досліджень. Вона повинна бути місцем, де можна знайти інформацію про всі види науки та техніки, про всі напрями діяльності сучасного суспільства. Університетська бібліотека повинна бути забезпечена інформаційними ресурсами, які дозволять їй виконувати свою роль центру комунікації, повинна налагоджувати внутрішні та зовнішні інформаційні зв'язки, формувати і використовувати різні канали і засоби спілкування та обміну знаннями.

Такі напрями діяльності бібліотек ЗВО України вимагають реорганізації структурних підрозділів, зміни функціональних обов'язків працівників, залучення фахівців з різних галузей знань. Це також є певним викликом щодо підготовки та підвищення кваліфікації бібліотечних співробітників, освітнє забезпечення яких не включало формування таких компетентностей. Значною мірою це стосується і навичок роботи з науковими платформами Web of Science та Scopus, так як саме бібліометрія є одним із затребуваних та перспективних напрямів роботи університетських бібліотек. Бібліотеки ЗВО України повинні розробити систему оцінювання рівня компетентностей своїх співробітників у бібліометрії та розробити план підвищення їхньої кваліфікації у цій галузі.

Серед викликів, з якими стикаються бібліотеки ЗВО також є недостатня увага до бібліотек у процесі планування університетських програм. Часто бібліотеки працюють у тіні професорсько-викладацького складу університету і не мають стійкої репутації у закладах як важливого структурного підрозділу. У результаті чого може виникати дисбаланс між необхідністю та можливістю забезпечення освітніх програм закладу через брак виділеного фінансування на закупівлю навчальних матеріалів, необхідного технічного забезпечення тощо. Саме тому бібліотекам ЗВО України необхідно встановлювати тісні контакти із адміністративними відділами університету з метою вивчення їхніх потреб та планування подальшого комплектування фондів.

Виходячи із вищезазначеного, очевидною стає потреба у регламентуючих документах щодо регулювання діяльності бібліотек закладів вищої освіти України, де б чітко встановлювалися засоби їх фінансування, передбачалося б створення спеціальної бібліотечної платформи із навчальними ресурсами для самоосвіти й підвищення кваліфікації бібліотечних працівників саме бібліотек ЗВО, так як і організаційно і функціонально вони відрізняються від публічних.

Список використаних джерел:

1. Стратегія розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України»: розпорядження КМУ № 219-р від 23.03.16 року. Освіта.UA : вебсайт. URL : <http://ru.osvita.ua/legislation/other/50972/> (дата звернення 22.02.23).

2. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України». Урядовий портал : вебсайт. URL : <https://www.kmu.gov.ua/nras/248924865> (дата звернення 22.02.23).

УДК 681.518.54

Першина Н.Г. аспірантка спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, кафедра державного управління і місцевого самоврядування
Науковий керівник: Бородін Є.І., д-р іст. наук, проф.
(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

**ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ У СФЕРІ
НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

Сфера нематеріальної культурної спадщини в світі стала окремим напрямком державної політики у збереженні культурної спадщини багатьох країн після прийняття державами-членами ЮНЕСКО у 2003 році Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини. На засіданні Генеральної конференції Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури з 29 вересня до 17 жовтня 2003 року було зазначено, що «беручи до уваги глибоку взаємозалежність між нематеріальною культурною спадщиною та матеріальною культурною й природною спадщиною; визнаючи, що процеси глобалізації та суспільних перетворень поряд з умовами, які вони створюють для поновленого діалогу між спільнотами, також зумовлюють, як зумовлює і явище нетерпимості, серйозні загрози погіршення, зникнення та руйнування нематеріальної культурної спадщини, зокрема через обмеженість ресурсів для охорони такої спадщини; відзначаючи також, що на сьогодні не існує жодного обов'язкового для виконання багатостороннього правового акта стосовно захисту нематеріальної культурної спадщини»[1] необхідно доповнити існуючі міжнародні угоди, рекомендації та резолюції новими положеннями, які стали стосуватися нематеріальної культурної спадщини.

Україна ратифікувала Конвенцію про охорону нематеріальної культурної спадщини у 2008 році прийняттям у сесійній залі Верховної Ради України закону України «Про приєднання України до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини» 6 березня 2008 року [2]. Цей закон набрав чинності 11 квітня 2008 року. Набрання чинності міжнародного договору для України сталося 27 серпня 2008 року після отримання Верховною Радою України листа Міністерства закордонних справ України від 09.12.2008 N 77114-612-3721 [3]. Фактично з 27 серпня 2008 року термінологія сфери нематеріальної культурної спадщини увійшла до сфери державної політики України. У Конвенції було закріплено термін «нематеріальна культурна